

Brüssel, 3. detsember 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0330(COD)

14860/1/18
REV 1

LIMITE

FRONT 416
SIRIS 166
CODEC 2136
COMIX 656

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu ühismeede 98/700/JSK, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1052/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1624

Tuginedes Euroopa Ülemkogu selle aasta juuni järeldustele ja andes oma panuse 19.–20. septembril 2018 Salzburgis toimunud mitteametlikku tippkohtumisse esitas Euroopa Komisjon 12. septembril 2018 ettepaneku, mis käsitleb Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile suuremate volituste andmist. Salzburgi mitteametliku tippkohtumise järel väljendasid riigipead ja valitsusjuhid oma ühist veendumust, et komisjoni ettepanekuga tuleb minna edasi kui prioriteediga. Euroopa Ülemkogu kordas oma 18. oktoobri 2018. aasta järeldustes üleskutset Euroopa Parlamendile ja nõukogule, et need vaataksid Euroopa piiri- ja rannikuvalvet käsitleva ettepaneku läbi esmajärjekorras.

Justiits- ja siseküsimuste nõukogu 12. oktoobri 2018. aasta istungil Luxembourgis toimunud arutelu käigus leidis kinnitust, et volituste laiendamiseks, eriti ameti poolt kolmandates riikides teostatavate tagasisaatmistoimingute ja -operatsioonide suhtes, on olemas laialdane toetus. Seda kinnitasid ka arutelud nii piiride töörühmas kui ka strateegilises sisserände-, piiride ja varjupaigakomitees 23. oktoobril 2018.

Liikmesriikide laialdast toetust aluseks võttes ning läbirääkimiste dünaamilise edasimineku huvides otsustas eesistujariik püüelda osalise üldise lähenemisviisi poole kahes eespool nimetatud küsimuses.

A) Sätted, mis käsitlevad ameti tegevust tagasisaatmise valdkonnas

Alaliste esindajate komitee otsustas oma 28. novembri 2018. aasta koosolekul paluda nõukogul kinnitada osaline üldine lähenemisviis kompromissi alusel, mis sisaldub artiklites 49-1 kuni 54. Käesoleva märkuse lisas esitatud sätted sisaldavad teatavaid muudatusi võrreldes tekstiga, mis esitati alaliste esindajate komiteele 28. novembril 2018, ja nendes kajastatakse nimetatud arutelu tulemusi.

Eesistujariik võttis arvesse enamikku selle arutelu käigus liikmesriikide poolt esitatud mureküsimustest ja soovitudest. Eesisturiigi kompromiss tekstis käsitleti eelkõige järgmisi küsimusi:

a) Ameti ja liikmesriikide vaheline koostöö tagasisaatmise valdkonnas

Et tuua esile liikmesriikide põhirolli ja ameti toetavat rolli tagasisaatmise valdkonnas, soovib eesistujariik uue artikli 49-1 abil täpsustada, et kõik tagasisaatmismeetmete rakendamisega seotud meetmed võetakse kas asjaomase liikmesriigi taotlusel või ameti algatusel ja kokkuleppel asjaomase liikmesriigiga ning asjaomase liikmesriigi pädevusi arvesse võttes.

b) Liikmesriikidele tagasisaatmise kõigis etappides antav tehniline ja operatiivabi

Hulga delegatsioonide taotlusel täpsustas eesistujariik artiklis 49, et amet annab tehnilist ja operatiivabi kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kõigis etappides, sealhulgas tagasisaatmis- ja saabumisjärgsete tegevuste ning toetatud vabatahtliku tagasipöördumise puhul. Lisaks on tekstis säte, millega nähakse ette rahaline toetus riikliku tagasisaatmisjuhtumite haldamise süsteemi väljatöötamiseks.

c) Teabevahetussüsteemid ja tagasisaatmise haldamine

Kompromissettepanekus täpsustakse, et ameti poolt töödeldavate isikuandmete hulgas on eelkõige biomeetrilised või biograafilised andmed, kui see on vajalik kolmandate riikide kodanike isikusamasuse tuvastamiseks.

B) Koostöö kolmandate riikidega

Eesistujariigi kompromissteksti ettepaneku nendes artiklites, mis käsitlevad koostööd kolmandate riikidega (artiklid 72–79), käsitletakse eelkõige järgmisi küsimusi:

- a) Liikmesriigid võivad teha kolmandate riikidega koostööd määrusega hõlmatud valdkondades. Selline koostöö võib toimuda kahepoolsete või mitmepoolsete lepingute alusel, teistes vormides või piirkondlike võrkude kaudu.
- b) Paljud liikmesriigid osutasid sellele, et kolmandate riikide territooriumil toimuvad operatsioonid peavad olema vabatahtlikud. Eesistujariik üritas selle soovi täita, lisades artiklisse 75 uue lõike 3a. Enamiku delegatsioonide tugeva toetuse leidis ettepanek sätestada liikmesriikide jaoks võimalus taganeda oma panuse andmisest kolmandas riigis toimuvasse operatsiooni, kui tekib olukord, mis mõjutab märkimisväärselt riigi ülesannete täitmist või kui osalevate isikute turvalisust ei ole võimalik asjaomase liikmesriigi jaoks rahuldavalt tagada. Sellest tulenevalt otsustas eesistujariik panna selle teksti nurksulgudesse, selgitades allmärkuses, et see on alalist korpust käsitlevate edasiste läbirääkimiste teema.
- c) JSK nõunike koosolekul arutati pikalt komisjoni rolli koostöös kolmandate riikidega. Eesistujariik on seisukohal, et praeguses kompromissettepanekus on saavutatud tasakaal aluslepingutest tuleneva liikmesriikide teavitamiskohustuse ja liikmesriikide suveräänsuse vahel. Enne artikli 73 lõikes 1 osutatud uue kahepoolse või mitmepoolse lepingu sõlmimist teatavad liikmesriigid komisjonile kõnealuste lepingute nendest sätetest, mis on seotud piirihalduse ja tagasisaatmisega.

- d) Kompromissteksti põhjal laiendatakse seda reservi, kust amet võib lähetada kolmandatesse riikidesse kontaktametnikke, nii et on võimalik nimetada ametisse ka muid kui ameti koosseisulistest töötajatest eksperte. Paljude delegatsioonide soovil näeb kompromisstekst ametile ette võimaluse toetada liikmesriikide poolset tagasisaatmise kontaktametnike lähetamist kolmandatesse riikidesse, juhul kui amet ise ei ole tagasisaatmise kontaktametnikke lähetanud.

Eesistujariik rõhutab, et alalise korpuse koosseisu mõju ameti tegevusele kolmandates riikides tuleb täpsustada alalise korpuse loomist käsitlevate läbirääkimiste hilisemas etapis.

On teada, et alaliste esindajate komitee kutsub nõukogu üles leppima kokku osalises üldises lähenemisviisis ettepaneku artiklite 49-1 kuni 54 ning artiklite 72–79 suhtes, võttes arvesse järgmisi elemente:

- selline osaline üldine lähenemisviis tuleb saavutada tingimusel, et milleski ei ole kokku lepitud enne, kui kõiges on kokku lepitud, ja see ei piira võimalust teha edasisi muudatusi esialgu kokku lepitud artiklites, et tagada määruse üldine sidusus;
- selline osaline üldine lähenemisviis ei mõjuta mis tahes horisontaalseid, eelkõige alalise korpusega seotud küsimusi;
- selline osaline üldine lähenemisviis ei anna eesistujariigile volitust pidada mitteametlikke kolmepoolseid kohtumisi Euroopa Parlamendiga ettepaneku esialgse kokku lepitud osa arutamiseks.

8. JAGU***AMETI TEGEVUS TAGASISAATMISE VALDKONNAS***

Artiklid 49-1 [...]¹

Jagatud vastutus

2. Amet osutab asjaomase liikmesriigi taotlusel või ameti enda algatusel ja kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega ning nende pädevusi arvesse võttes tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmisega [...] seotud meetmete rakendamisel. Liikmesriikidele jääb vastutus tagasisaatmisotsuste väljastamise ja meetmete vastuvõtmise eest, mis on seotud tagasipöördujate kinnipidamisega kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ.

Artikkel 49

Tagasisaatmine

1. Tagasisaatmisega seoses teeb amet, järgides põhiõigusi, liidu õiguse ja rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtteid, sealhulgas pagulaste kaitset ja laste õigusi, eelkõige järgmist:
- a) annab liikmesriikidele tehnilist ja operatiivabi kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise [...] kõigis etappides, abistades sealhulgas [...] tagasisaatmisotsuste väljastamiseks vajalike ettevalmistavate tegevuste [...] ning muude tagasisaatmisele eelnevate [...], tagasisaatmisega seotud ning tagasisaatmis- ja saabumisjärgsete tegevuste puhul liikmesriikides, sealhulgas toetatud vabatahtliku [...] tagasipöördumise puhul, et saavutada tagasisaatmise haldamise integreeritud süsteem liikmesriikide pädevate asutuste seas ja koostöös kolmandate riikide asjaomaste ametiasutuste ja muude oluliste sidusrühmadega;

¹ See tekst tuleb pärast kogu artikli läbivaatamist lisada artikli 7 lõikesse 2.

- b) annab tehnilist ja operatiivabi liikmesriikidele, kellel on tagasisaatmisega seoses või rändesurvega toimetulekul raskusi, muu hulgas lähetades rändehalduse tugirühmasid [...]
- c) töötab välja mittesiduva riikliku tagasisaatmisjuhtumite haldamise süsteemi mudeli, millega [...] kirjeldatakse [...] selliste süsteemide struktuuri, ning annab liikmesriikidele tehnilist ja operatiivabi selliste mudeliga kooskõlas olevate [...] süsteemide arendamiseks;
- d) töötab välja keskse süsteemi ning riiklikke tagasisaatmise haldamise süsteem[...]e ja keskset süsteemi [...] siduda võimaldava sideinfrastruktuuri **andmete ja teabe vahetamiseks, kaasa arvatud automaatseks statistiliste andmete vahetamiseks**, ning kasutab neid ja annab liikmesriikidele tehnilist ja operatiivabi sideinfrastruktuuriga ühenduse loomiseks;
- e) annab liikmesriikidele tehnilist ja operatiivabi kolmandate riikide kodanike tuvastamisel ja reisidokumentide hankimisel, muu hulgas konsulaarkoostöö kaudu, avaldamata sealjuures teavet asjaolu kohta, et on esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus; korraldab ja koordineerib tagasisaatmisoperatsioone ning pakub tuge vabatahtliku [...] tagasipöördumise puhul koostöös liikmesriikidega;
- f) korraldab, edendab ja koordineerib tegevust, mis võimaldab liikmesriikide vahel tagasisaatmisküsimustes teabe vahetamist ning parimate tavade kindlakstegemist ja koondamist;
- g) rahastab või kaasrahastab oma eelarvest kooskõlas ameti suhtes kohaldatavate finantsreeglitega käesolevas peatükis osutatud operatsioone, sekkumisi ja toiminguid, sealhulgas [...] kulusid, mis tekivad [...] riiklike tagasisaatmise haldamise süsteemide väljatöötamise või nende vajaliku kohandamise tõttu [...].

[...] [...] ²³

2. Lõike 1 punktis b osutatud tehniline ja operatiivabi hõlmab meetmeid, millega aidatakse liikmesriikide pädevatel asutustel läbi viia tagasisaatmismenetlusi, pakkudes eelkõige:
 - a) tõlketeenuseid;
 - b) käesoleva määruse rakendamiseks vajalikku praktilist teavet, analüüse ja soovitusi vastuvõtvate kolmandate riikide kohta, asjakohasel juhul koostöös teiste liidu organite, asutuste ja ametitega, sealhulgas EASOga;
 - c) nõustamist ning tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmismenetluste elluviimisel ja juhtimisel kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ, muu hulgas abi tagasisaatmise otsuste [...] väljastamiseks vajalikes ettevalmistavates tegevustes, isiku tuvastamisel ja reisidokumentide hankimisel;
 - d) kooskõlas direktiiviga 2008/115/EÜ ja rahvusvahelise õigusega nõu ja abi liikmesriikide võetud rakendusmeetmete puhul, mis on vajalikud selleks, et tagada tagasipöördujate olemasolu tagasisaatmise eesmärgil ning vältida nende põgenemist;
 - e) seadmeid, suutlikkust ja asjatundlikkust tagasisaatmise otsuste rakendamiseks ja kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks.
3. Ameti eesmärk on tekitada sünergiat ja ühendada tagasisaatmise valdkonnas liidu rahastatavaid võrgustikke ja programme tihedas koostöös komisjoniga ning asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas Euroopa rändevõrgustiku toel.

²

[...]

³

Mõned delegatsioonid olid seisukohal, et selle küsimusega tuleks tegeleda siis, kui arutatakse ameti ülesannetega (artikkel 10) seonduvat.

4. Kooskõlas ameti suhtes kohaldatavate finantsreeglitega võib amet saada erandkorras toetusi liidu vahenditest, mis on nähtud ette tagasisaatmistoiminguteks. Amet tagab, et rahalise toetuse andmine liikmesriikidega sõlmitud toetuslepingute raames sõltub harta täielikust austamisest.

Artikkel 50

Teabevahetussüsteemid ja tagasisaatmise haldamine

[...]

1. [...] Amet loob [...] kooskõlas artikli 49 lõike 1 punktiga d teabevahetussüsteemi, et töödelda [...] riiklike tagasisaatmise haldamise süsteemide poolt [...] edastatud operatiivandmeid ja -teavet ning isikuandmeid, mida amet vajab tehnilise ja operatiivabi andmiseks [...], ning käitab ja hooldab seda süsteemi⁴. Selliste isikuandmete hulka kuuluvad [...] üksnes:
- a) biograafilised või biomeetrilised andmed, sh kõik dokumendid, mida võib *prima facie* pidada kodakondsuse tõendiks, mis on ameti jaoks vajalikud, et aidata tuvastada kolmandate riikide kodanike isikusamasust ja kodakondsust [...];

⁴ Lisatav uus põhjendus: Infosüsteemide tehnilised standardid ja tarkvararakendused tuleks kooskõlastada nende standarditega, mida eu-LISA kasutab muude vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala IT-süsteemide puhul.

b) biograafilised andmed või reisijate nimekirjad, mis on ameti jaoks vajalikud kolmandatesse riikidesse tagasisaatmise operatsioonide koordineerimisel või korraldamisel, olenemata transpordivahendist;

2. Lisaks arendab, võtab kasutusele ja käitab [...] amet tarkvararakendusi, mis võimaldavad vahetada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga, samuti kolmandate riikide asutuste või rahvusvaheliste organisatsioonidega tagasisaatmise eesmärgil [...] teavet [...] kooskõlas komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/444 ja komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/443.
3. Tarkvararakendused võivad võimaldada ka [...] isikuandmete vahetamist, kui see on vajalik [...] artikli 88 punktides a ja b määratletud eesmärkidel kooskõlas artiklite 87–89 sätetega.
4. Kui see on kohaldatav, vahetatakse isikuandmeid kooskõlas artiklitega 87 ja 89. [...] ⁵ [...]]

Artikkel 51

Tagasisaatmisoperatsioonid

1. Tagasisaatmise otsuste põhjendatuse suhtes seisukohta võtmata annab amet tehnilist ja operatiivabi ning tagab tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise või korraldamise, muu hulgas sellisteks operatsioonideks õhusõiduki tellimise või regulaarlendudel tagasisaatmise korraldamise kaudu. Amet võib koordineerida või korraldada tagasisaatmisoperatsioone omal algatusel kooskõlas artikliga [...] 49-1.

⁵ Kavandatav väljajätmine tugineb asjaolule, et andmete säilitamine ja kustutamine on selgelt reguleeritud varsti vastu võetavas ELi institutsioonidele ja ametitele kohalduvas isikuandmete kaitse üldmääruses, mis asendab määruse (EÜ) nr 45/2001.

2. Liikmesriigid esitavad artikli 50 lõikes 1 osutatud süsteemi kasutades [...] ametile tagasisaatmise kohta operatiivandmed, mida ametil on vaja tagasisaatmisega seotud vajaduste hindamiseks, ning teavitavad ametit sellest, milline on kavandatav esialgne tagasipöördujate arv ja millised on asjaomaste riiklike tagasisaatmisoperatsioonide puhul vastuvõtvad kolmandad riigid, ja vajadusest ameti abi või koordineerimise järele. Amet koostab jooksva operatsiooniplaani ja ajakohastab seda, et tagada taotluse esitanud liikmesriikidele vajalik operatiivabi ja -tugi, sealhulgas tehnilised seadmed. Amet võib kooskõlas artikliga [...] 49-1 omal algatusel või liikmesriigi taotlusel lisada jooksvasse operatsiooniplaani selliste tagasisaatmisoperatsioonide kuupäevad ja sihtkohad, mida ta peab vajaduste hinnangu põhjal vajalikuks. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ettepaneku alusel otsuse jooksva operatsiooniplaani töömeetodite kohta.
3. Amet võib pakkuda tehnilist ja operatiivabi ning osalevate liikmesriikide taotlusel või omal algatusel kooskõlas artikliga [...] 49-1 tagada ka tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise või korraldamise, mille jaoks annab vastuvõttev kolmas riik ameti käsutusse transpordivahendid ja sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskonnad („vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsioonid“). Osalevad liikmesriigid ja amet tagavad, et kogu tagasisaatmisoperatsiooni ajal tagatakse põhiõiguste austamine, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimine ning piiravate meetmete proportsionaalne kasutamine. Kogu tagasisaatmisoperatsiooni ajal kuni vastuvõtvasse kolmandasse riiki saabumiseni peavad juures viibima vähemalt üks liikmesriigi esindaja ja üks sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvaja artikli 52 alusel loodud reservist või osaleva liikmesriigi riiklikust seiresüsteemist.
4. Tegevdirektor koostab vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsioonide jaoks viivitamata tagasisaatmisplaani. Tegevdirektor ja osalev liikmesriik lepivad kokku plaanis, milles määratakse kindlaks vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsiooni korralduslikud ja menetluslikud üksikasjad, võttes seejuures arvesse mõju põhiõigustele ja selliste operatsioonidega seotud riske. Nimetatud plaani muutmiseks või kohandamiseks on vaja lõikes 3 ning käesolevas lõikes osutatud osaliste nõusolekut.

[...] Vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsioonide jaoks koostatud tagasisaatmisplaan on ametile ja osalevale liikmesriigile siduv. Tagasisaatmisplaan hõlmab kõiki vastuvõtva riigi tagasisaatmisoperatsiooni elluviimiseks vajalikke samme.

5. Tagasisaatmisoperatsioone, mida amet korraldab või koordineerib, jälgitakse vastavalt direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikele 6. [...] Sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvaja esitab tegevdirektorile, põhiõiguste ametnikule ja kõikide operatsioonis osalenud liikmesriikide pädevatele asutustele aruande iga sunniviisilise tagasisaatmisoperatsiooni kohta, mida ta on jälginud. Tegevdirektor ja liikmesriikide pädevad asutused tagavad vajaduse korral asjakohased järelmeetmed.

5a. Kui ametil on kahtlusi seoses põhiõiguste austamisega tagasisaatmisoperatsiooni käigus, teatab ta oma kahtlustest osalevatele liikmesriikidele ja komisjonile.

6. Tegevdirektor hindab tagasisaatmisoperatsioonide tulemusi ja edastab haldusnõukogule iga kuue kuu järel üksikasjaliku hindamisaruande kõigi eelmisel poolaastal ellu viidud tagasisaatmisoperatsioonide kohta ja põhiõiguste ametniku tähelepanekud. Tegevdirektor teeb tulemuste põhjaliku võrdleva analüüsi, et parandada tulevaste tagasisaatmisoperatsioonide kvaliteeti, sidusust ja tõhusust. Tegevdirektor lisab nimetatud analüüsi ameti iga-aastasesse tegevusaruandesse.

7. Amet rahastab või kaasrahastab tagasisaatmisoperatsioone oma eelarvest kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantsreeglitega, eelistades operatsioone, mida viib ellu rohkem kui üks liikmesriik, või operatsioone esmase vastuvõtu piirkondades [või kontrollitavates keskustes.]

Sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate reserv

1. Amet moodustab pärast põhiõiguste ametnikuga konsulteerimist reservi pädevatest liikmesriikide asutustest valitud sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajatest, kes jälgivad sunniviisilist tagasisaatmist direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõike 6 kohaselt ning kes on saanud käesoleva määruse artikli 62 kohase koolituse.
2. Haldusnõukogu määrab tegevdirectori ettepanekul kindlaks reservi määratavate sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate profiili ja arvu. Sama menetlust kohaldatakse profiili ja kogu arvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid vastutavad reservi panustamise eest, nimetades kindlaksmääratud profiilile vastavad sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad, [...] ilma et see piiraks nende järelevalvajate sõltumatust, kui see on liikmesriigi õiguses nii sätestatud. Reservi kuuluvad ka lastekaitsealaste eriteadmistega sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad.
3. Liikmesriikide panus sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate lähetamisse tagasisaatmisoperatsioonidele ja tagasisaatmisega seotud sekkumistele järgneval aastal kavandatakse ameti ja liikmesriikide vaheliste iga-aastaste kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt neile kokkulepetele on liikmesriigid ameti taotluse korral valmis sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate lähetamiseks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis mõjutab oluliselt riigi ülesannete täitmist. Taotlus esitatakse vähemalt 21 tööpäeva enne kavandatavat lähetust või viis tööpäeva enne tagasisaatmisega seotud kiirsekkumist.
4. Amet annab sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad taotluse korral osalevate liikmesriikide käsutusse, et nad jälgiksid nende riikide nimel tagasisaatmisoperatsiooni ja tagasisaatmisega seotud sekkumise nõuetekohast elluviimist operatsiooni või sekkumise vältel. Kui tagasisaatmisoperatsioon hõlmab lapsi, annab amet liikmesriikide käsutusse lastekaitsealaste eriteadmistega sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajad.

5. Tagasisaatmisega seotud operatsioonide ja sekkumiste vältel kohaldatakse sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate suhtes nende päritoluliikmesriigi distsiplinaarmeetmeid.

Artikkel 53

Tagasisaatmisrühmad

1. Amet võib kas liikmesriigi taotlusel või omal algatusel, kooskõlas artikliga [...] 49-1, lähetada tagasisaatmisega seotud sekkumiste käigus rändehalduse tugirühmade raames või vastavalt vajadusele tagasisaatmisrühmi, et anda täiendavat tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmise valdkonnas, muu hulgas olukorras, kus probleemid on seotud rändesurve, suure segarändevoogude sissevooluga või merelt päästetud kolmandate riikide kodanikega [...].
2. Artikli 41 lõikeid 2, 3, 4 ja 5 ning artikleid 44, 45 ja 46 kohaldatakse Euroopa tagasisaatmisrühmade suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 54

Tagasisaatmisega seotud sekkumised

1. Olukorras, kus liikmesriigil on raskusi nende kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmisel, kelle suhtes liikmesriik on väljastanud tagasisaatmise otsuse, annab amet omal algatusel, kooskõlas artikliga [...] 49-1, või selle liikmesriigi taotlusel asjakohast tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmisega seotud sekkumise vormis. Selline sekkumine võib seisneda tagasisaatmisrühmade kiires lähetamises vastuvõtvasse liikmesriiki, tagasisaatmismenetluste elluviimisel abi pakkumises ja vastuvõtvast liikmesriigist tagasisaatmise operatsioonide korraldamises.

2. Lähitudes mitmeaastase strateegilise poliitika tsükliks ette nähtud juhistest [...] ja kooskõlas artikli 74 lõikega 2 võib amet algatada tagasisaatmisega seotud sekkumisi ka kolmandates riikides, kui neil on tagasisaatmistoimingute puhul vaja täiendavat tehnilist ja operatiivabi. Selline sekkumine võib hõlmata tagasisaatmisrühmade lähetamist eesmärgiga anda kolmandale riigile tagasisaatmistoimingute puhul tehnilist ja operatiivabi.
3. Olukorras, kus liikmesriik seisab silmitsi spetsiifiliste ja ebaproportsionaalsete probleemidega nende kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohustuse täitmisel, kelle suhtes on võetud vastu tagasisaatmise otsus, annab amet omal algatusel, kooskõlas artikliga [...] 49-1, või selle liikmesriigi taotlusel asjakohast tehnilist ja operatiivabi tagasisaatmisega seotud kiirsekkumise vormis. Tagasisaatmisega seotud kiirsekkumine võib seisneda tagasisaatmisrühmade kiires lähetamises vastuvõtvasse liikmesriiki, tagasisaatmismenetluste elluviimisel abi pakkumises ja vastuvõtvast liikmesriigist tagasisaatmise operatsioonide korraldamises.
4. Tagasisaatmisega seotud sekkumise korral koostab tegevdirektor kokkuleppel vastuvõtva liikmesriigi ning osalevate liikmesriikidega viivitamatult operatsiooniplaani. Kohaldatakse artikli 39 asjakohaseid sätteid.
5. Tegevdirektor teeb operatsiooniplaani kohta otsuse esimesel võimalusel ning lõikes 2 osutatud juhul viie tööpäeva jooksul. Otsusest teavitatakse viivitamata kirjalikult asjaomaseid liikmesriike ja haldusnõukogu.
6. Amet rahastab või kaasrahastab tagasisaatmisega seotud sekkumisi oma eelarvest kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantsreeglitega.

Uus põhjendus (seoses artikli 72 lõikega 2)

Kolmandatele riikidele pakutav abi peaks täiendama välispiiride halduse ja tagasisaatmisotsuste täitmisega seotud liidu meetmete kohaldamiseks ameti poolt liikmesriikidele pakutavat tuge.

Uus põhjendus (seoses artikliga 74)

Liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel integreeritud piirihalduse valdkondades sõlmitud kahe- ja mitmepoolsed lepingud võivad sisaldada tundlikku julgeolekuteavet. Kui komisjonile sellest teatatakse, tuleks seda vastavalt käsitleda.

2. ALAJAGU

KOOSTÖÖ KOLMANDATE RIIKIDEGA

Artikkel 72

Koostöö kolmandate riikidega

1. Liikmesriigid ja amet teevad kolmandate riikidega koostööd kooskõlas artikli 3 punktiga g integreeritud piirihalduse ja rändepoliitika, sealhulgas tagasisaatmise eesmärgil.
2. Amet pakub artikli 8 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud poliitiliste prioriteetide alusel liidu välistegevust käsitleva poliitika raames tehnilist ja operatiivabi kolmandatele riikidele, sealhulgas seoses põhiõiguste kaitse ja tagasisaatmise lubamatuse põhimõttega.
3. Amet ja liikmesriigid järgivad liidu õigust, sealhulgas liidu õigustikku kuuluvaid norme ja standardeid, ka siis, kui kolmandate riikidega tehtav koostöö toimub nende riikide territooriumil.

Artikkel 73
Liikmesriikide koostöö kolmandate riikidega

1. [...] Liikmesriigid [...] võivad **käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades** teha [...] operatiivtasandil koostööd [...] ühe või mitme kolmanda riigiga. Selline koostöö **[...] võib hõlmata** teabevahetust **ning toimuda** kahepoolsete või mitmepoolsete lepingute alusel, **teistes vormides** või sellistel lepingutel põhinevate piirkondlike võrkude kaudu.
2. Liikmesriigid [...] **võivad** lõikes 1 osutatud kahepoolse või mitmepoolse lepingu sõlmimisel [...] lisada sellesse EUROSURi [...] kasutamise eesmärgil toimuvat teabevahetust ja koostööd käsitlevad sätted. **Kui kõnealused lepingud sisaldavad selliseid sätteid, siis [...] kohaldatakse artikli 76 lõiget 2 ja artiklit 90.**
3. Lõikes 1 osutatud lepingud peavad olema vastavuses põhiõigusi ja rahvusvahelist kaitset käsitleva liidu ja rahvusvahelise õigusega, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste harta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja pagulasseisundi konventsiooniga, eelkõige tagasisaatmise lubamatuse põhimõttega. Liikmesriigid hindavad selliste lepingute rakendamisel, võttes samuti arvesse artiklit 8, [...] kolmanda riigi üldist olukorda ja võtavad seda arvesse.

Artikkel 74
Ameti ja kolmandate riikide koostöö

1. Amet võib teha oma ülesannete täitmiseks koostööd kolmandate riikide ametiasutustega, mis on pädevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
2. Seejuures tegutseb **amet** liidu välissuhete poliitika raamistikus, sealhulgas seoses põhiõiguste kaitsega ja tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte järgimisega, saades tuge liidu delegatsioonidelt ning ÜJKP missioonidelt ja operatsioonidelt ning kooskõlastades nendega oma tegevust, **austades täielikult nende volitusi.**

3. Olukorras, mis nõuab Euroopa piiri- ja rannikuvalve [alalise korpuse]⁶ piirihaldus- ja tagasisaatmisrühmade lähetamist kolmandasse riiki, kus rühmaliikmed kasutavad täitevvolitusi, sõlmib liit asjaomase kolmanda riigiga staatust käsitleva kokkuleppe. Staatust käsitlev kokkulepe hõlmab kõiki tegevuse läbiviimise olulisi tahke. Eelkõige määratakse selles kindlaks operatsiooni ulatus, tsiviil- ja kriminaalvastutus ning rühmaliikmete ülesanded ja volitused. Staatust käsitleva kokkuleppega tagatakse, et operatsioonide käigus austatakse täielikult põhiõigusi.
4. Vajaduse korral tegutseb amet ka töökordade raames, milles on nende ametiasutustega vastavalt liidu õigusele ja poliitikale artikli 77 lõike 6 kohaselt kokku lepitud. Töökordades täpsustatakse koostöö ulatust, iseloomu ja eesmärgi ning operatiivkoostöö juhtimist, lisaks võivad need artikli 75 lõike 3 kohaselt sisaldada sätteid salastamata tundliku teabe vahetamise ja koostöö kohta EUROSURI raames. Salastatud teabe vahetamise töökorras lepatakse kokku vastavalt artikli 77 lõikele 6. Amet järgib liidu õigust, sealhulgas liidu õigustikku kuuluvaid norme ja standardeid.
5. Amet toetab liidu poolt kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste lepingute ja tagasisaatmis[...]e küsimusi käsitlevate õiguslikult mittesiduvate kokkulepete rakendamist liidu välissuhete poliitika raames ning käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes.
6. Amet võib saada kolmandate riikide toetuseks ja välissuhete valdkonnas liidult rahalist toetust vastavalt asjaomaseid rahastamisvahendeid käsitlevatele sätetele. Amet võib käivitada ja rahastada kolmandates riikides tehnilise abi projekte käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes ja vastavalt ameti suhtes kohaldatavatele finantsreeglitele.
7. Amet teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu käesolevas artiklis osutatud toimingutest.

⁶ Alalise korpuse koosseisu mõju tuleb täpsustada hiljem, kui alalist korpust puudutavad läbirääkimised on viidud lõpule.

8. [...] Amet lisab oma aastaaruannetesse hinnangu koostööle kolmandate riikidega.

Artikkel 75

Ameti tehniline ja operatiivabi kolmandatele riikidele

1. Nagu on ette nähtud artikli 72 lõikega [...] **2**, võib amet [...] koordineerida operatiivkoostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ning anda kolmandatele riikidele [...] sellist abi Euroopa integreeritud piirihalduse raames, sealhulgas tagasisaatmise valdkonnas.
2. Ametil on võimalus kokkuleppel kolmanda riigiga viia kõnealuse kolmanda riigi [...] territooriumil [...] ellu tegevusi.
3. Kolmanda riigi territooriumil toimuvad [...] operatsioonid lisatakse [...] **haldusnõukogu poolt kooskõlas artikli 100 lõigetega 1 ja 7** [...] vastu võetavasse [...] aasta tööprogrammi ning viiakse ellu ameti ja asjaomase kolmanda riigi vahel kokku lepitud operatsiooniplaani alusel, konsulteerides osalevate liikmesriikidega. Selliste operatsioonide puhul [...] peab operatsiooniplaani **ja samuti selle mis tahes muudatuste suhtes** olema [...] **saadud** kolmanda riigiga [...] **või kolmanda riigi operatsioonipiirkonnaga piirneva liikmesriigi või liikmesriikide nõusolek**.

- 3a. Ilma et see piiraks Euroopa piiri- ja rannikuvalve [alalise korpuse]⁷ liikmete lähetamist artiklite 55–58 kohaselt, on liikmesriikide osalemine [...] operatsioonides kolmandate riikide territooriumil vabatahtlik. **[Kui liikmesriik on silmitsi olukorraga, mis mõjutab märkimisväärselt riigi ülesannete täitmist või kui osalevate isikute turvalisust ei ole võimalik asjaomase liikmesriigi jaoks rahuldavalt tagada, siis on liikmesriigil võimalik taganeda oma panuse andmisest kolmandas riigis toimuvasse operatsiooni. Kui liikmesriik tugineb sellisele erakorralisele olukorrale, esitab ta üksikasjalikud põhjused ja teabe olukorra kohta ametile saadetavas kirjas, mille sisu lisatakse artiklis 65 osutatud aruandesse⁸.]**
- 3b. Lõikes 3 nimetatud operatsiooniplaan võib vastavalt artiklile 76 sisaldada sätteid teabevahetuse ja koostöö kohta EUROSURi kasutamise eesmärgil kooskõlas artikli 76 lõikega 2 ja artikliga 90.
4. Amet või pakkuda abi seoses kolmandate riikide tagasisaatmistegevusega ja tagada selliste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamise koordineerimise, mille käigus saadetakse teatav arv tagasipöördujaid sellest kolmandast riigist teise kolmandasse riiki. Selliseid tagasisaatmisoperatsioone võib korraldada ühe või mitme liikmesriigi osalusel (mitut riiki hõlmavad tagasisaatmisoperatsioonid) või riiklike tagasisaatmisoperatsioonidena, eriti kui seda õigustavad liidu ebaseadusliku rände poliitika prioriteedid. Osalevad liikmesriigid ja amet peavad tagama, et kogu väljasaatmisoperatsiooni ajal tagatakse põhiõiguste austamine ja piiravate meetmete proportsionaalne kasutamine, eelkõige sunniviisilise tagasisaatmise järelevalvajate ning kolmanda riigi sunniviisilise tagasisaatmise saatemeeskondade kohalolekuga.

⁷ *Ibid.*

⁸ **See lisandus on alalist korpust käsitlevate edasiste läbirääkimiste teema.**

Artikkel 76

Teabevahetus kolmandate riikidega EUROSURI raames

1. Teabe vahetamisel ja koostöö tegemisel kolmandate riikidega on EUROSURI kasutamisel [...] ühtseks kontaktpunktiks artiklis 21 nimetatud liikmesriikide riiklikud koordineerimisüksused ja vajaduse korral amet.
2. Artikli 73 lõikes 2 osutatud EUROSURI kasutamise eesmärgil toimuvat teabevahetust käsitlevates sätetes [...] **käsitletakse** järgmist:
 - a) kolmandate riikidega jagatavad konkreetsed olukorrapildid;
 - b) kolmandatelt riikidelt pärit andmed, mida võib jagada Euroopa olukorrapildis, ja kõnealuste andmete jagamise menetlused;
 - c) menetlused ja tingimused, mille alusel võib EUROSURI ühendteenuseid pakkuda kolmandate riikide ametiasutustele;
 - d) kolmandate riikide vaatlejatega koostöö- ja teabevahetuse viisid EUROSURI kasutamise eesmärgil.
3. Teavet, mida EUROSURI raames on edastanud amet või liikmesriik, kes ei ole artikli 73 lõikes 1 osutatud lepingu osaline, võib asjaomase lepingu alusel jagada kolmanda riigiga vaid ameti või kõnealuse liikmesriigi eelneval nõusolekul. Asjaomase kolmanda riigiga teabe jagamisest keeldumine on liikmesriikidele ja ametile siduv.

Artikkel 77

Komisjoni roll koostöös kolmandate riikidega

1. Komisjon peab artikli 74 lõikes 3 osutatud staatust käsitleva kokkuleppe üle läbirääkimisi vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 3.

2. Komisjon koostab [...] koostöös liikmesriikide ja ametiga [...] näidissätteid EUROSURI raames toimuva teabevahetuse [...] jaoks kooskõlas artikli 71 lõikega 2 ja artikli 73 lõikega 2.

Komisjon koostab pärast ametiga konsulteerimist artiklis 74 osutatud töökorra näidise.

[...] [...]²

- [...] **3.** Enne artikli 73 lõikes 1 osutatud uute kahepoolsete või mitmepoolsete lepingute sõlmimist [...] teavitavad asjaomased liikmesriigid [...] komisjoni [...] kõnealuste lepingute nendest kavandatavatest sätetest, mis on seotud piirihalduse ja tagasisaatmisega.

- [...] **4.** [...] Asjaomased liikmesriigid teavitavad komisjoni artikli 73 lõikes 1 osutatud olemasolevate ning uute kahepoolsete või mitmepoolsete lepingute nendest sätetest, mis on seotud piirihalduse ja tagasisaatmisega, ning komisjon teavitab nendest nõukogu ja ametit.

- [...] **5.** Enne ameti ja kolmanda [...] riigi [...] pädevate asutuste vahelise töökorra [...] heakskiitmist haldusnõukogus edastab amet selle komisjonile, kes peab andma sellele eelneva heakskiidu. Kui töökord on sõlmitud, edastab amet selle komisjonile, kes teavitab sellest [...] nõukogu.

² **Lisatakse lõikesse 5.**

[...]6. Amet edastab artikli 75 lõikes 3 osutatud operatsiooniplaani komisjonile. Artikli 78 kohaselt kolmandatesse riikidesse kontaktametnike lähetamise otsuse eeldus on komisjonilt arvamuse saamine. Euroopa Parlamenti teavitatakse sellest tegevusest üksikasjalikult ja viivitamata.

Artikkel 78

Ameti kontaktametnikud kolmandates riikides

1. Amet võib lähetada oma koosseisuliste töötajate¹⁰ seast eksperte **ning muid eksperte** kolmandatesse riikidesse kontaktametnikena, kellele tuleks kolmandates riikides nende ülesannete täitmise ajal tagada kõige kõrgemal tasemel kaitse. Nad moodustavad osa liidu ja liikmesriikide sisserände kontaktametnike ja julgeolekuekspertide kohalikest või piirkondlikest koostöövõrgustikest, sealhulgas vastavalt määrusele (EÜ) nr 377/2004 loodud võrgustikust. Haldusnõukogu otsuse alusel võib amet määrata kindlaks kontaktametnike, näiteks tagasisaatmise valdkonna kontaktametnike konkreetset profiilid sõltuvalt asjaomase kolmanda riigi operatsioonilistest vajadustest.
2. Liidu välistegevuse poliitika raames seatakse kontaktametnike lähetamisel prioriteediks kolmandad riigid, mis on riskianalüüsi alusel ebaseadusliku sisserände päritolu- või transiidiriikideks. Amet võib vastastikkuse alusel vastu võtta nende kolmandate riikide poolt nimetatud kontaktametnikke. Haldusnõukogu kinnitab igal aastal tegevdirektori ettepaneku põhjal prioriteedid. Kontaktametnike lähetamise kinnitab haldusnõukogu, võttes arvesse komisjoni arvamust.

¹⁰ *Ibid.*

3. Kooskõlas liidu õigusega ja põhiõigusi järgides kuulub ameti kontaktametnike ülesannete hulka kontaktide loomine ja säilitamine selle kolmanda riigi pädevate asutustega, kuhu nad on määratud, eesmärgiga aidata kaasa ebaseadusliku sissetulekute ärahoidmisele ja selle vastu võitlemisele ning [...] tagasisaatmistele, sealhulgas pakkudes tehnilist abi kolmandate riikide kodanike tuvastamisel ja reisidokumentide hankimisel. Kõnealused kontaktametnikud teevad tihedat koostööd liidu delegatsioonidega, liikmesriikidega vastavalt määrusele (EÜ) nr 377/2004 ja vajaduse korral ÜJKP missioonide ja operatsioonidega.
4. **Kui amet ei ole lähetanud kolmandasse riiki tagasisaatmise kontaktametnikke, siis võib amet liikmesriikide ja ameti tegevuse toetamise eesmärgil kooskõlas artikliga 49 toetada liikmesriike tagasisaatmise kontaktametnike lähetamisel.**

Artikkel 79

Ameti tegevuses osalevad vaatlejad

1. Amet võib asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite või rahvusvaheliste organisatsioonide ning ÜJKP missioonide ja operatsioonide vaatlejaid osalema oma tegevuses, eelkõige ühisoperatsioonides ja katseprojektides ning riskianalüüsis ja koolitustel niivõrd, kuivõrd nende koht on vastavuses nimetatud tegevuste eesmärkidega või kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuse üldist ohutust ja julgeolekut. Vaatlejate osalemine riskianalüüsis ning koolitusel võib toimuda üksnes asjaomaste liikmesriikide nõusolekul. Ühisoperatsioonides ja katseprojektides on vaatlejate osalemiseks nõutav vastuvõtva liikmesriigi nõusolek. Vaatlejate osalemise üksikasjalikud eeskirjad lisatakse operatsiooniplaani. Vaatlejad saavad enne tegevuses osalemist ametilt asjakohast koolitust.

2. Amet võib asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda kolmandate riikide vaatlejaid osalema artiklis 37 osutatud tegevuses välispiiridel, artiklis 51 osutatud tagasisaatmisoperatsioonides, artiklis 54 osutatud tagasisaatmisega seotud sekkumistes ning artiklis 62 osutatud koolitustel niivõrd, kuivõrd nende kohalolek on vastavuses nimetatud tegevuse eesmärkidega või kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuste üldist ohutust. Vaatlejate osalemine artiklites 37, 43, 51 ja 62 osutatud tegevuses võib toimuda üksnes asjaomaste liikmesriikide nõusolekul ning artiklites 37 ja 54 osutatud tegevuses üksnes vastuvõtva liikmesriigi nõusolekul. Vaatlejate osalemise üksikasjalikud eeskirjad lisatakse operatsiooniplaani. Vaatlejad saavad enne tegevuses osalemist ametilt asjakohast koolitust. Tegevuses osalemise ajal peavad nad järgima ameti käitumisjuhendit.
-